TIPS OSS: AAS@MDG.NO

FOR MENNESKER OG MILJØ

miljøpartiet de grønne

Grønne Tider

EN VALGKAMPAVIS AV MILJØPARTIET DE GRØNNE LOKALVALGET I ÅS 2019

TAR SATS FOR TOGET

Miljøpartiet De Grønne går til valg for et bedre togtilbud

Bomringen i Oslo er viktig og nødvendig, men det gjør samtidig at vi må kreve at regjeringen skrinlegger dyre motorveiprosjekter og satser på utbedring av togtilbudet. Folk som velger å reise grønt skal slippe å stå som sild i tønne på toget. Vi må gjøre det enkelt å velge miljøvennlig, sier ordførerkandidat for De Grønne i Ås, Martin Løken. Han etterspør et togopprør. (s. 5)

SIDE 14 og 15

GRØNN UNGDOM

Hvilken side av historien vil du være på?

SIDE 11

Landbruk

Bianca Gelink ønsker å styrke det urbane og lokale landbruket.

SIDE 9

Gjennomslag

De Grønne i Ås har fått gjennomslag for grønn politikk på flere områder.

mdg GRØNNSTRUKTUR S.6

La Ås blomstre!

mdg GRØNNE STUENDER S.10

Kunnskap om fremtiden

mdg PORTRETT S.4

Lidenskap for byutvikling

mdg PORTRETT S.8

Økonomi i kommunen

mdg PORTRETT S.11

Dyr og mennesker

Grønne Tider

UTGITT AV:
Miljøpartiet
De Grønne Ås

DESIGN/LAYOUT:
David Høstaker, Maryan Syversen og Ørjan Furnes

ILLUSTRASJONER:
MDG

FOTO:
Ørjan Furnes, Julia Frisk Brendehaug, Gunnar Bengtsson, MDG

REDAKSJONSKOMITÉ:
Martin Løken, Ørjan Furnes, Kristoffer robin haug, liv anna lindman, bianca wathne gelink, camilla sæbjørnsen, Tor malnes grobstok, selma sollihagen, Erik Wegge Bergvik, Helene Bjørneby Gunnar Bengtsson, Margit Fausko (redaktør)

FINANSIERING:
Offentlig partistøtte, lokallagsstøtte og medlemskontigent

EPOST:
aas@mdg.no

WEB:
aas.mdg.no

FACEBOOK:
facebook.com/asmdg

LOKALE KANDIDATER:
1. Martin Løken
2. Bianca Wathne Gelink
3. Liv Anna Lindman
4. Tor Malnes Grobstok

BIDRA:
Du kan støtte partiet med 200 kr ved å sende SMS MDG GAVE 200 til 2434.

Ønsker du å bli medlem? Fyll ut skjemaet på www.mdg.no/bidra eller ta kontakt med en av oss.

Har du skilt som sier "Nei takk til uadressert reklame" og har fått avisa allikevel? Det er i følge regelverket.

Valgbrosjyrer defineres som samfunnsinformasjon og skal kunne nås alle innbyggere. Vi håper du setter deg grundig inn i hva alle partier mener før du bestemmer deg for hvem som skal representere deg i kommunestyret de neste fire årene.

TRYKK:
Agderposten

LEDER FOR MENNESKER OG MILJØ!

Vi bor i Ås, et lite sted med et stort hjerte. Vi har en befolkning som gjenspeiler nesten hele verden. Og et kunnskapsnivå om natur og miljø og hvordan vi mennesker påvirker kloden som vi finner få andre steder i Norge. Vi har mennesker med praktisk kunnskap og lang erfaring av matproduksjon og verdiskaping basert på naturresursene i kommunen. Vi har et blomstrende kulturliv og engasjerte mennesker som går i tog for klima, for likestilling og for et rettferdig arbeidsliv. Ås er et sted der det er lov å være seg selv. Det er et sted hvor det også er lov å tro på at vi, alle vi som bor i Ås kommune, kan være med på å gjøre både Ås og resten av verden til et bedre sted for mennesker og miljø.

Vi er mange som ser utfordringene med et forandret klima og mindre biologisk mangfold over hele kloden. Det er imidlertid lett (og veldig menneskelig) å skyve slike utfordringer vekk ved å tenke at dette må noen andre, på andre nivåer i samfunnet, eller i andre deler av Norge/Europa/verden løse. Mange tenker kanskje at det er for komplekst og for vanskelig til at du og jeg, her i Ås, kan gjøre noe med det. Og hva nytter det vel at vi gjør noe, dersom alle andre fortsetter som før?

Svaret er at det bare er lokalt vi kan løse de globale utfordringene. Det er vi politikere i kommune-Norge som har ansvar for bruken av arealene. Det er vi som bestemmer hvilke myrer og skoger som skal fortsette å lagre karbon, dempe flom og gi friluftsopplevelser og hvilke som skal bli boligområder, næringsarealer eller benyttes til samferdsel. Det er vi som bestemmer hvilke jorder vi skal dyrke maten vår på i fremtiden. Vi bestemmer hvor skolene skal ligge, hvor bilene skal parkere og hvor sykkelveiene skal trekkes. Det er vi som legger føringer for bruk av miljøvennlige materialer i bygg og skolegårder og stiller krav til kartlegging av natur- og friluftverdier (eller lar være). Det er på kommunalt nivå vi kan forandre verden og det er vi vanlige mennesker som skal forme fremtiden.

Vi i MDG Ås vil gi en stemme i kommunestyresalen til alle oss som vil gjøre Ås og verden til et bedre sted for mennesker og miljø. Vi vil tenke helhetlig, og prioritere de tiltak som virkelig monner. Vi vil vise de unge at vi tar deres og klimaforskernes uro på alvor. Vi vil fortsette å kjempe for å beholde Åsmåsan som karbonlager og nærnatur. Vi vil kjempe for at barna skal få kjenne gress under føttene og ha trær å klatre i på skolegårder, i parker og uteområder og jobbe for aktivt bruk av Breivoll gård i undervisningen. Vi vil med pollinatorvennlige beplantinger bidra til et bokstavelig talt blomstrende Ås til glede både for folk og for ville bier og humler. Bli med inn i en grønn fremtid – Stem på Miljøpartiet de Grønne i Ås!

ULRIKA JANSSON
Leder for De Grønne i Ås.

VÅRE HOVEDVALGKAMPSAKER

1. Vi trenger et klimabudsjett

De Grønne vil skru opp ambisjonene for å kutte klimautslipp, gjennom et forpliktende klimabudsjett. Hundrevis av ulike kilder til utslipp krever en omfattende plan med hundrevis av ulike tiltak. Vi skylder framtidas generasjoner, verdens fattige og naturen å kutte våre utslipp raskt. De Grønne skal alltid gå foran i politikken og prioritere natur og klima først. Fordi dersom vi ødelegger for miljøet, ødelegger vi for oss sjøl.

2. Bevar viktige turområder og hundremeterskogene

Vi vil stanse uvettige hogster og bit for bit-nedbygging. For å hindre stadige omkamper i kommunestyrets arealpolitikk jobber vi langsiktig for å få på plass to nye lover. En markalov for kommunene kan hindre at nærnatur blir brukt til byggeformål. En utvidelse av naturmangfoldloven slik at vi får en sjette vernekategori for "nærnatur" gjør at mer av skogen rundt tettstedene kan få stå uhogd, til glede for turgåere i lang tid. Ikke er det bare bra for trivselen, men også for biologisk mangfold og klima.

3. Sats på sykkel, gange, og kollektivt

Myke trafikanter skal kunne komme seg enkelt fram til alle mål på et sammenhengende nett av separate sykkel- og gangveier. Disse skal ha et godt vintervedlikehold slik at flere kan velge å la bilen stå. Bilene parkeres i p-hus i utkanten av sentrum. Sykkelparkering skal sikres bedre mot tyveri og hærverk, og flere sykkelparkeringer må kunne ta lastesykler og sykler med tilhenger.

4. Naturlige uteområder uten gummidekke

Vi vil ha gode, grønne og stimulerende uteområder, både på skolene og i boligområder. Det har mange positive effekter: det reduserer mobbing, stimulerer til fysisk aktivitet, og gir gode sosiale arenaer. Vi ønsker skolehager på alle skolene. Dyrking er ikke bare en hyggelig aktivitet, det gir oss også økt kunnskap om livsviktig matproduksjon og gir oss evne til å dyrke egen mat om det en dag skulle trenges.

5. Barnevennlig stedsutvikling

Et sted som er godt for barn er godt for alle. Her skal det være trygt for barn å ferdes og oppholde seg. Vi vil at barn skal kunne leke ute i nærnatur og sykle til skolen i frisk luft. Våre sentra skal være steder der folk møtes og trives. Det skal være kort avstand for alle barn til nærmeste lekeplass eller grøntområde.

6 Styrk frivilligheten

Det er masse ressurser i frivillighet i lokalsamfunnet.

Vi skal legge til rette for møter på tvers av generasjoner, og gjerne i naturen. Vi vil øke bemanningen på frivillighetssentralen. Med Inn på tunet-opplevelser ønsker vi å gi flere grupper gode opplevelser. Frivilligheten legger ned millioner av kroner i samfunnsnytte i kommunen, og fortjener økt og forutsigbar støtte.

7. Mer opplevelser og reparasjoner i stedet for ting

Vi jobber langsiktig for å kutte momsen på reparasjoner, slik at det blir lønnsomt å reparere tingene våre. Vi vil ha flere fikseverksteder der folk kan møtes på tvers av generasjoner og repararere tingene sine i Ås. Vi vil gjøre det enklere for flere husholdninger å klare seg med én bil mindre, eller kanskje uten. Dette vil gi mange økonomi til å gjøre ting sammen med venner og familie, som f.eks. å spise ute. Flere opplevelser og færre ting er bra for både oss og jorda vår.

Selvstendig næringsdrivende kommunikasjonskonsulent, og student i by- og regionplanlegging, Martin Løken, vier tiden sin til å fremme det grønne skiftet. - Jeg klimastreiker jobben for å redde miljøet, sier han.

STUDER DET GRÅ FOR Å BEDRE DET GRØNNE

ORDFØRERKANDIDAT
Martin Løken (31) er De Grønnes ordførerkandidat for Ås kommune. Han studerer By- og Regionplanlegging ved NMBU, noe som gir ham en verdifull kompetanse å ta med seg inn i kommunestyret. Bildet er fra sykkelfiksearrangementet MDG Ås og Grønne studenter arrangerte i vår. (Foto Ørjan Furnes)

Martin begynte å snuse på by- og regionplanleggingsstudiene på NMBU etter at han kom inn i kommunestyret i Elverum.
- Arter forsvinner i forrykende fart, og den største årsaken er arealbruksendringer. Vi må være bevisst på hvor vi plasserer boliger og funksjoner. Om vi planlegger for togreisende, fotgjengere og syklister, eller for flere biler, har alt å si for klimautslippene, sier han.
Martin valgte å studere på Ås for å skaffe seg nødvendig kunnskap til å gjennomføre et ekte grønt skifte.

Martin mener det er helt avgjørende å skape attraktive steder der mennesker trives, og som samtidig tar vare på miljøet.
- Det aller viktigste vi mennesker lærer oss, er å ta mindre plass. Mindre plass og færre ting, betyr til gjengjeld mer tid til aktiviteter og opplevelser med mennesker som betyr mye for oss. Jeg etterspør en moderasjon i material- og arealbruk, og at folk heller tar seg mer fritid og søker opplevelser i nærmiljøet.
Han mener Ås allerede er en veldig bra kulturkommune. Han trekker blant annet frem kulturhuset som en oase for kultur, og at Ås kinoteater har tidenes beste kinosjef.
Han mener at NLM gjenbruk er et kjempetilskudd i Ås for å leve et mer ressurseffektivt liv.

- Vi får mange nye innbyggere framover, og jeg vil involvere studenter og fagmiljøene fra By- og regionplanlegging og landskapsarkitektur ved NMBU til utvikling av kommunens tre satsingsområder: Ås, Solberg og Vinterbro. Det skal bli lettere å ta grønne valg i Ås med MDG i førersetet.

Å prate med mennesker over en kopp kaffe og finne ut hva de bryr seg om er noe Martin setter stor pris på.
- Hvis man ser på hvert menneske som et univers, trenger man ikke reise så langt for å dra på oppdagelsesferd. Jeg har tidligere vært fæl på å fly, og det jeg lærte av reisene var at reisingen egentlig var helt unødvendig. Gresset er ikke grønnere på den andre siden. Det er mulig å ha like kule reiseopplevelser i Norge som i Colombia. Det handler om innstilling - og om å bevare nysgjerrigheten. Det er egentlig helt logisk. For colombianere er Norge veldig eksotisk og spennende, sier han.

Ellers liker Martin å haike, både her hjemme men også i Europa. De siste årene har han haiket både til Kroatia og Kanariøyene, der han fikk reist åtte dager med seilbåt. Han tipser om at flere biler i Follo kjører rundt med ledig plass, og er ofte villige til å plukke opp haikere.
- Det er i norsk kultur en viss skam knyttet til å stille seg mottakelig for hjelp. Alle skal liksom være "uavhengige" av hverandre. Men vi lever i et samfunn, og er det noe vi ikke er og heller ikke skal bli, er det helt uavhengige av hverandre. Det skaper isolasjon og det fremmer frykt for hverandre. Jeg ønsker et samfunn motsatt vei, der vi hjelper hverandre mer. Det betyr at jo at vi må bli flinkere til å spørre, på en positiv og inviterende måte som gjør dagen bedre for alle. Det er ironisk nok lettere for folk å hjelpe noen som egentlig ikke virker som trenger det. Materielle goder er det jo overflod av, men gode menneskemøter er mangelvare, sier han.

- Noen tror penger er trygghet, men det er egentlig en falsk trygghet. I jakten på rikdom mister vi kanskje tiden, det mest verdifulle vi har. Og vi risikerer å glemme alle de enkle, viktige øyeblikkene. Gamle sier på dødsleiet at de angrer på at de ikke brukte mer tid med folk de var glade i. Lær av de gamle! Det å strekke seg etter å bli den personen man ønsker å være, slik at man kan lande på beina når man faller, dét er for meg ekte trygghet, sier han.

- Innovasjon og nyskapning er helt avgjørende for å gjennomføre det grønne skiftet. Vi må ha næringslivet med på laget. Jeg håper å dra nytte av erfaringene mine fra næringslivet inn i politikken, sier Løken.

- Jeg kjenner studenter på NMBU som ønsker å etablere en minihuslandsby. Jeg mener Ås kommune skal stå på for å ønske denne typen innovative initativer velkommen, avslutter han.

ALLE TIDERS TOG!

FLERE AVGANGER
Martin Løken, De Grønnes ordførerkandidat i Ås, brenner for at toget skal gå oftere. (Foto Åsmund Løvdahl, Ås Avis)

De Grønne jobber for flere avganger og bedre togtilbud til Ås på alle nivåer, men for å få gjennomslag er vi avhengige av din støtte i valget nå i høst.

Samferdselspolitikk handler om å prioritere. Det politikerne legger til rette for er det vi får mest av. Dersom vi ønsker mer tog, trenger vi politikere som prioriterer tog fremfor store, kostbare veiprosjekter. Follobanen er allerede forsinket og NSB har avslørt at de både har togsett og kapasitet nok til å kjøre flere avganger på hele Østfoldbanen. Manglende prioriteringer fra regjeringen forhindrer imidlertid dette.

I De Grønnes forslag til statsbudsjett setter vi av 2 milliarder kroner til både flere avganger, planlegging og bygging av jernbane, samt godstiltak, vedlikehold, elektrifisering og hydrogentog. Dette ville ikke bare gitt flere avganger til Ås på kort sikt, men også bygget ut kapasiteten på hele Østfoldbanen på lengre sikt.

Selv om mye besluttes på nasjonalt nivå, er vedtak på regionalt nivå viktig for togtilbudet i Ås. Stor-Oslo er i ekspansjon, og nettopp togtilbudet er en av flaskehalsene for å løse problemet med bosetting av en økende befolkning. Ikke minst skal 1500 nye studenter og flere hundre nye ansatte finne veien hit i løpet av 2020, når veterinærutdannelsen og Veterinærinstituttet flytter inn og blir en del av campus Ås. Et kraftigere togtilbud på Østfoldbanen haster!

Vi i Ås er heldige med at De Grønnes førstekandidat til fylkestingsvalget, Kristoffer Robin Haug, bor nettopp i Ås. Ikke bare togpendler han på Østfoldbanen, Han er også stortingsvara for De Grønne og vet hva som besluttes i den nasjonale samferdselspolitikken. Når fylkene slås sammen til Viken vil Kristoffer Robin jobbe for at toget prioriteres. De Grønne har også programfestet å satse stort på jernbane i Viken.

En ny parkering for over 30 togsett er en aktuell problemstilling ved den pågående utvidelsen av Østfoldbanen. Bane NOR ønsker å legge den til Holstadmarka, som er et svært viktig friluftsområde for beboerne i Holstad og Solberg i Ås, og for Finstad i Ski. Et annet alternativ er sør for Hagelund gård ved Østensjøvannet, som vil bygge ned matjord. Lignende problemstillinger er også knyttet til utbyggingen av ny Østre linje, der Bane NOR foreslår at en bro eller en 5-7 meter høy voll skal krysse jordbruksdalen nord for Østensjøvannet.

Hittil har politikerne i Ås sagt nei til overjordisk togparkering. Vi ønsker den helst i en fjellhall, men det er også fare for statlig overkjøring på dette.

Gjennom å fremme vårt syn, vil vi uansett påvirke overordnede myndigheter og politiske nivåer.

De Grønne vil jobbe videre for løsninger som tar vare på matjord og viktige natur- og friluftsområder, og som samtidig bidrar til å realisere nødvendige nybygginger for Østfoldbanen - helst under bakken.

Uansett er De Grønne et seriøst togparti - fordi å sikre en sømløs og effektivt jernbane er avgjørende for å løse klima- og miljøutfordringene vi står ovenfor.

GRØNNE SKOLEGÅRDER

Vi i De Grønne her på Ås ønsker at barn og unge får et nært forholdet til naturen. Natur inviterer til mestring, motivasjon, fysisk aktivitet og kreativitet. Vi mener at det å oppleve glede og tilhørighet til naturen er helt avgjørende for å være mentalt rustet for livet generelt og for møtet med trusler som klimakollaps og spredning av mikroplast i naturen.

Utdanningsdirektoratet har satt seg noen viktige mål for norsk grunnskole fra 2020. Disse temaene skal gå igjen i all tverrfaglig undervisning: Bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap, folkehelse og livsmestring. Miljøpartiet de Grønne mener at for å oppnå disse gode intensjonene, må naturen tas i bruk som læringsarena i større grad enn det som skjer i dag. De Grønne i Ås vil ha skolehager der både de dedikerte lærerne og andre nysgjerrige - får mulighet til å la barna møte naturens fascinerende prosesser. I tillegg til en hage som man dyrker og steller, ønsker vi at også resten av skolegården skal være preget av natur. Trær å klatre i, bekker som kan oppdemmes, hull på knærne og kjenne lukta av jord tilhører barndommen. De voksnes behov for rene og ryddige flater skal ikke trumfe barnas behov for en viss grad av uorden, motstand og årstidsvariasjoner.

Ås er i toppen av landsstatistikken over barns tidsbruk i SFO. De fleste barn oppholder seg timevis i skolens uteområde, før, under og etter skoletid. De Grønne mener at nærværet av natur er viktig i denne perioden i barnas hverdag. Når skolegården blir full av natur og derved full av liv, får barna en annen mulighet til "time out". Klimatrusselen er synlig over hele verden og De Grønne i Ås mener at vår kommune også må gjøre grep. De Grønne i Ås ønsker å tilrettelegge for grønne skoler i hele kommunen. Vi vil ha skolehager på alle skolene i kommunen, og knytte dette til tverrfaglig undervisning og uteskole. Vi må også sikre at vi gjør vår innsats for klima og miljø ved å kutte ut gummigranulat i skolens arealer. Vi må sikre barnas fremtid gjennom tiltak i deres nåtid.

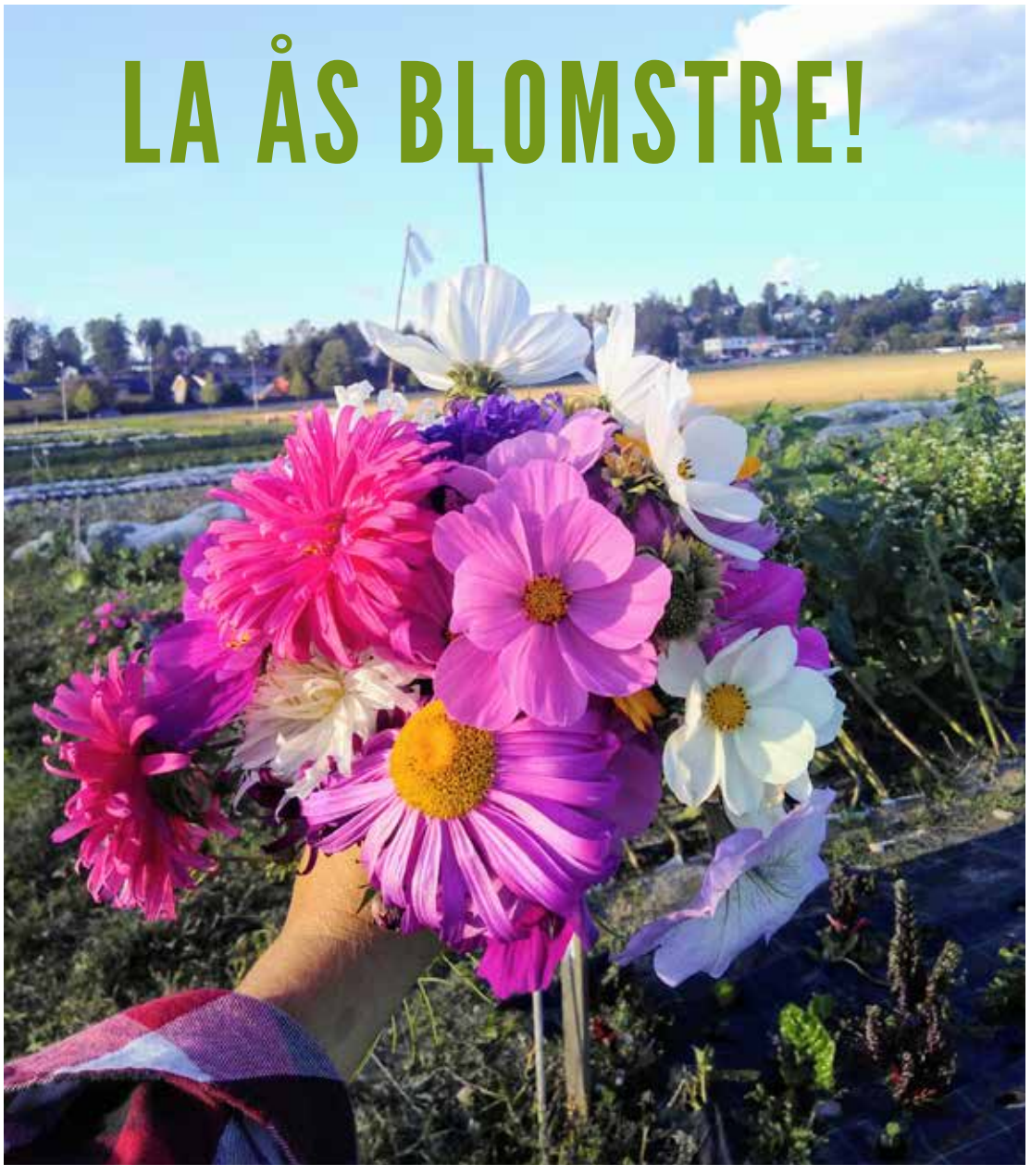

LA ÅS BLOMSTRE!

Bier, humler og andre insekter dør i rekordfart verden over. I Norge er hagene og uteplassene våre godt stelt og består for det meste av gress. Ville vekster blir nedprioritert. Dette reduserer dessverre antallet pollinerende insekter, som igjen vil påvirke matfatet vårt.

Heldigvis kan en gjøre tiltak. Ved å plante pollinatorvennlige blomster hjelper vi insektene. De Grønne i Ås har fått politisk gjennomslag for at Ås skal plante pollinatorvennlige vekster på kommunale områder, samt styrket midlene for bekjempelse av svartelistede arter.

Samtidig er vi langt fra målet, og De Grønne i Ås vil få gjennom enda flere tiltak for å bevare det biologiske mangfoldet i kommunen. Svartelistede arter må bekjempes, både kommunalt, i frivillig regi og privat. Gjennom å dele ut pollinatorvennlige blomsterfrøblandinger i valgkampen, ønsker vi å øke folks bevissthet rundt insekter. Vi vil gjøre det enklere for alle å lage insektsvennlige hager!

GRØNTAREAL - FOR MENNESKER OG MILJØ

- VI TRENGER MER GRØNT I SENTRUM!

GRØNN OASE

Tandbergtomta er en grønn oase i sentrum av Ås. Det er viktig å legge til rette for at Ås bevarer grønne kvaliteter til glede for innbyggerne.

OPPTATT AV GRØNTKORRIDORER

Ordførerkandidat Martin Løken er opptatt av at grøntkorridorer som binder sentrum til friluftsområdene i sør og nord blir ivaretatt i den nye sentrumsplanen.

Noen meter bortenfor Rådhusplassen står Tandberg-tomta som en grønn oase midt i Ås' asfaltjungel. Bli med oss på en ekspedisjon inn i det grønne!

- Det er et hjertesukk, for det kan virke som om det er for sent å redde dette.

Martin Løken står i duggfriskt gress, omgitt av fuglekvitter og blå blomster. Trær og hekker står som grønne vegger rundt hagen og gir en følelse av å være på et skjermet, kanskje til og med litt hemmelig sted. Rundt i hagen står skulpturer som styrker følelsen av at det er noe mystisk, kanskje hellig, med stedet. Herfra virker Ås sentrum milevis unna, selv om det bare er noen skritt.

Ås skal bebygges og fortettes, og Tandberg-tomta er nå foreslått regulert til utbygging. Her kommer Europan-kvartalet, et prosjekt der utbyggerne ønsker å bygge blokk i 13 etasjer.

- Vi skal kjempe til siste slutt for Tandberg-tomta - og -villaen, et av Ås' siste kulturminner. Bare tenk på hva dette kan bli! Her kan det bli kunstpark med Tandbergs verker, og en kafé som kan huse foredrag og mindre konserter. Folk skal kunne sitte ute, skjermet fra byens larm. Familier, studenter og eldre skal kunne være sammen og kose seg i grønne, hyggelige omgivelser. Det hadde vært en drøm å gjøre Tandbergvillaen til Ås sitt svar på Litteraturhuset i Oslo, sier han.

Grønn korridor

- Uansett om vi lykkes med å bevare Tandberg-tomta eller ikke, må vi tenke helhetlig for å bevare og utvikle slike grønne kvaliteter i byen, sier han.

De Grønne Ås ønsker å lenke sammen Ås tettsted med rause grøntkorridorer og parker, slik at man kan gå i det grønne fra nord til sør, fra Åsmåsan til Vardåsen.

- Forskere på NMBU har funnet ut at nærnaturen er vårt mest brukte treningsområde. Flere politikere i Ås vil imidlertid bygge ned en god bit av Åsmåsan. Enkelte sier at det bare er én bit, men det er her vi er ved kjernen av problemet: mange biter blir etter hvert en stor bit - og over tid havner skogen og blåstien lenger og lenger unna folk. Det kalles bit-for-bit-nedbygging, og vi må stanse denne utviklingen fordi den fører til tap av nærnatur og biologisk mangfold, avslutter Martin Løken.

MENNESKER OG NATUR
Tredjekandidat for De Grønne i Ås, Liv-Anna Lindman med barn. (Foto Julia Frisk Brendehaug)

En kommuneøkonomi som setter mennesker og natur først

På tredjeplass på kandidatlisten står Liv Anna Lindman (31). Hun er utdannet samfunns- og miljøøkonom fra blant annet NMBU og jobber som for den internasjonale nettverksorganisasjonen Rethinking Economics. Med en kritisk tilnærming til dagens konvesjonelle fagøkonomi, samt fartstid innen organisasjonslivet og miljøbevegelsen ble De Grønne et naturlig valg for utfoldelse av hennes samfunnsengasjement.

Det tok ikke lang tid fra jeg startet på studiet i samfunnsøkonomi til jeg forsto at forventningene jeg hadde til faget og utdannelsen ikke kom til å bli innfridd. Jeg trodde jeg kom til å lære om den virkelige økonomien og utviklingen av økonomisk politikk, men måtte innfinne meg med i at det også på NMBU undervises kun i én teori og metode fundert i troen på at "frie" markeder løser alt.

De store globale problemene vi må håndtere i dag og i fremtiden er tett knyttet til en økonomisk politikk hvor menneskene og planetens ressurser skal tjene økonomien og ikke omvendt. Men mange begynner å innse at denne måten å måle velstand på ikke er holdbar, hverken for økologisk- eller sosial bærekraft. Det fører til en vanvittig sløsing av ressurser og et forbruksnivå vi ikke kan opprettholde hvis vi har tenkt å beholde de siste restene av uberørt natur. Tiden er heller kommet for å se på muligheter for restaurering og tilbakeføring av tapt areal.

Faktisk er det slik at flere regjeringer nå vurderer om de kan styre etter andre måleindikatorer enn materiell vekst (BNP) for å måle utviklingen i samfunnet, herunder land vi kan sammenlikne oss med som New Zealand og Skottland. Forskning viser at fortsatt materiell vekst ikke er avgjørende for om menneskene er lykkelige. Det foregår en stor innsats for å utarbeide mål som er i tråd med FNs bærekraftsmål og dermed bedre kan fange opp hvordan både befolkningen har det og påvirkningene vi mennesker påfører livsgrunnlaget vårt. Dette bør de folkevalgte som styrer kommunen bite seg merke i og forsøke integrere i alt arbeidet som blir foretatt.

Et viktig poeng er også at nasjonalproduktet ikke medregner essensiell arbeidsinnsats som har stor samfunnsnytte - og dermed stor samfunnsøkonomisk verdi, blant annet alt omsorgsarbeidet som gjøres i familiene for å ta vare på barn, syke og eldre, eller alt det frivillige arbeidet vi stiller opp med for hverandre i Norge. Uten dette arbeidet hadde ikke samfunnet fungert - og det bør vi tillegge mer verdi og oppmerksomhet.

Det er lett å tenke at de store, globale problemene vi må håndtere også må løses av overnasjonale institusjoner som FN i samarbeid med statsmyndigheter. Men sannheten er at problemene skapes hver dag av summen av alt vi som enkeltmennesker og grupper foretar oss. Derfor ligger det et større potensiale i å ta hånd om problemene lokalt der de oppstår, og kommunene spiller derfor en veldig viktig rolle i omstillingen til et mer bærekraftig samfunn.

I Ås må vi derfor jobbe aktivt med en helhetlig politikk som setter behovene til innbyggerne i kommunen og naturressursene vi styrer over øverst. Vi må lære av de gode ideene og eksemplene andre lokalsamfunn og kommuner får til. Når kommunen nå har pådratt seg stor gjeld ved å investere i nye offentlige skolebygg og infrastruktur for å planlegge for befolkningsveksten, må man samtidig tenke langsiktig for å sikre at barna våre har nok omsorgspersoner rundt seg og at alle har råd til en å bo i en fornuftig bolig. Effektivisering fungerer ikke likt i offentlig tjenestesektor som i en privat produksjonsbedrift, - man kan ikke automatisere bort kunnskapoverføring for livslang læring eller den gode samtalen med pasienten i sykesengen. I lengden tjener lokalsamfunnet på å legge forholdene til rette for varme hender og frivillige ildsjeler.

I omstillingen til en billigere drift av kommunen vil jeg som grønn politiker arbeide for at vi ser på ulike alternative løsninger. I Ås har vi et stort frivillig engasjement og politikk som legger til rette for muligheter for ideell sektor kan utløse mye uforløst potensiale. Bare se på den nye fantastiske møteplassen skapt av Lions frivillige i Borggården, Dyster Andelslandbruk, den nyopprettede REKO-ringen som har skapt en ny markedsplass for lokale matprodusenter, barneutstyrsmarkedet og alle de flotte arrangementene ildsjeler i kommunen steller i stand. Kan kommunen vurdere å kjøpe brukt fra det enorme overskuddet av møbler og utstyr som allrede er produsert, og dermed flytte penger fra inventar og IKT budsjetter inn i nye nødvendige lærer- og sykepleierstillinger? Kan man benytte tomme lokaler og nybygde overflødige klasserom til kontorer, organisasjoner og folkeverksteder?

En god kommunepolitikk er en politikk med tillit og tiltro til menneskene. I arbeidet med å skape et bærekraftig lokalsamfunn må vi nå starte å integrere både sosial og miljømessig bærekraft i alle politiske vedtak og vurderinger.

HVA HAR DE GRØNNE FÅTT TIL I ÅS?

Med 7,5 % av stemmene i Ås og tre av 33 mandater har De Grønne Ås klart å få inn grønn politikk på flere områder i perioden 2015-2019.

Erik Wegge Bergvik er en av de tre som ble folkevalgt i 2015 og sitter nå som gruppeleder for De Grønne Ås i kommunestyret, i formannskapet, og som leder av Klima- og miljøutvalget, et politisk utvalg vi fikk opprettet gjennom krav i forhandlingene med samarbeidspartiene våre i posisjon. Han forteller om De Grønnes Ås sitt arbeid de siste årene.

Hva er det viktigste MDG har fått til i perioden?

-Vi har sikret at Åsmåsan ikke skal bygges ut, satt sosial boligpolitikk på agendaen, fjernet oppmalte bildekk på kunstgressbanen og fått til en betydelig økonomisk satsing på rydding av fremmede plantearter, kartlegging av naturverdier og bestilt en pollinatorvennlig beplanting av kommunens arealer, i tillegg til opprettelsen av Klima- og miljøutvalget.

GJENNOMSLAG
Sittende folkevalgt for De Grønne, og leder for Klima- og Miljøutvalget Erik Wegge Bergvik utenfor Rådhuset.

Hva har MDG fått til forøvrig?

-Vi har gjennom perioden fokusert på å få gjennomslag der vi har hatt mulighet. Mange «små» saker som sammenhengende naturområder, nærskoger og kartlegging og ivaretakelse av artsmangfold har vært viktige.

Har det vært noen større tap i perioden, ting som får folk til å tenke "Å-nei, så dumt at ikke det gikk igjennom" ?

-Flere av våre forslag har blitt nedstemt. Vi ønsket eiendomsskatt i denne perioden for å styrke kommunens svake økonomi, men det ble ikke vedtatt. Vi fikk ikke naturmaterialer på lekeplasser og utearealer i stedet for gummiasfalt og vi fikk ikke kjøttfri mandag i kommunale institusjoner. Det ble heller ikke innføring av meldeplikt på hogst i kommunen. Vi fikk heller ikke politisk flertall for å stoppe innbyggerfinansiert parkeringsgarasje under nye Åsgård skole.

Hvordan har MDG jobbet de siste fire år?

-Etter 2015-valget sonderte vi mulighetene for samarbeid med ulike partier, og landet på å støtte en Ap-ordfører sammen med SV, Venstre og Rødt. så vi har altså sittet i posisjon gjennom denne fireårsperioden. Vi inngikk en forpliktende samarbeidsavtale med de andre partiene i 2015 der vi blant annet fikk inn viktige miljøpolitiske satsningsområder. Vi har i dag tre kommunestyrerepresentanter, samt medlem i formannskapet, hovedutvalgene for teknikk- og miljø, helse- og sosial og skole- og oppvekst, og vi har lederen av Klima- og miljøutvalget.
De Grønne arrangerer hvert år Grønn Festival på høsten, som trekker mange innbyggere og skaper liv i sentrum. Vi har også hatt jevnlige møter med samarbeidspartiene, utarbeidet egne budsjettforslag sammen med ulike partier, og forhandlet inn mye grønn politikk i budsjettene til Arbeiderpartiet.

KUNNSKAPSBASERTE LØSNINGER

KLIMASTREIK
Grønne studenter på den store klimastreiken foran Stortinget 22. april (Foto Ruben Rygh)

VÅRPUSS AV SYKLER
Talsperson for Ås Grønne Studenter Selma Sollihagen på vårens sykkelfikseevent på campus. (Foto Ørjan Furnes)

Ås Grønne Studenter er Miljøpartiet De Grønnes studentlag på NMBU. Vi er opptatt av å skape et mer medmennesklig samfunn, med solidaritet for kommende generasjoner, dyr og naturen.

Vi arrangerer aktiviteter på Campus Ås for alle som er nysgjerrige på grønn politikk og tar utgangspunkt i Miljøpartiet De Grønnes filosofi og partiprogram. Vi møtes jevnlig til sosiale aktiviteter og møter der man kan tilegne seg ny kunnskap, utfolde seg politisk eller bare ha det gøy med andre likesinnede.

Vi er nå i en spennende tid med en enorm teknologisk utvikling, samtidig som det oppstår store utfordringer for både mennesker og miljø. Disse utfordringene må håndteres med løsninger som baserer seg på et solid kunnskapsgrunnlag, der man finner langsiktige og helhetlige løsninger. Som studenter ved NMBU er så heldige å kunne ta utdannelsen vår ved det som trolig er det største senter av kunnskap for bærekraftig utvikling i hele Norge. Dette gir oss en unik mulighet til å tilegne oss de verktøyene vi trenger for å finne de gode bærekraftige løsningene for framtida.

Er du nysgjerrig på hva vi driver med og vil bli bedre kjent med oss er det bare å dukke opp på et av våre arrangementer og slå av en prat. For informasjon om arrangementene våre søk opp facebook-side vår «Ås Grønne Studenter».

Selma Sollihagen
Talsperson, Ås GS

STYRKE URBANT OG LOKALT LANDBRUK

PONNIFØLGE
2.-kandidat De Grønne i Ås, Bianca Wathne Gelink. Ponnifølge på Nordgardsetra i Vestfold

Jeg er en 32 år gammel bergenser som etter flere år både her og der nå har bodd i Ås siden 2012. Jeg har sittet i De Grønne Ås styret siden 2014 og har siden 2015 sittet i kommunestyret og HOK som folkevalgt. Nå kjører jeg på med enda en runde. Det kan ikke bli for mye grønne og sosiale initiativ i Ås kommune!

Mine lidenskaper er mangfoldige, men hundekjøring, friluftsliv og seterdrift har vært hovedvekten. Formelt er jeg lektor med kompetanse innen reiseliv, naturforvaltning, gårdsturisme, tradisjonsmat, entreprenørskap, pedagogikk og kroppsøving.

Lokalt i Ås har jeg hatt stort engasjement for lokal matproduksjon og synliggjøring av dette. Initiativ som Dysterjordet Andelslandbruk, Bondens marked, REKO-ringen Follo og SmakÅs er noen eksmpler hvor jeg har vært involvert. I dag jobber jeg frilans innen prosjekt med tv-produksjon, landbruk, gårdsturisme og lokalmat. Akkurat nå går det i Tv2s Farmen!

Det som motiverte meg til å gå inn i politikken var frustrasjon over ting som skjer og ikke skjer, og et ønske om å forstå og kunne påvirke prosessene bak. Som folkevalgt de siste fire årene har jeg lært mye. Det har vært en veldig hyggelig erfaring, da alle i politikken i Ås er flotte mennesker. Vi er bare til dels uenige politis. Jeg er ingen fremadstormende taler, men jeg er godt synlig og har sterke meninger. Jeg liker å skape god stemning og få en god dialog med alle. MDG har god aksept hos andre partier i Ås kommune og det vil jeg at vi fortsetter med i neste periode. Da er det lettere å bli hørt i saker man brenner for.

Mitt hovedargument for å gå inn i politikken var jordvern og landbruk. Jeg mener landbruk og matproduksjon bør stå sentralt i vår kommune. Både fordi det er en del av vårt kulturlandskap og stedsidentitet for trivsel, men aller mest fordi vi må tenke på fremtiden og matproduksjon om 50 år, 100 år og 150 år. Mye av den beste matjorden ligger rundt Ås og Follo. Dette skal vi være veldig forsiktig med å bygge ned for kortsiktige løsninger. Jeg vil at folk skal se verdien av matjorden og maten vi produserer. Derav mitt engasjement for ulike salgskanaler for lokalmat.

Videre er en av mine lidenskaper for Ås; kunst og kultur. Ås har en stor kunstinteressert befolkning. Dette kreative Ås mener jeg må komme til syne i vårt sentrumsbilde. Vi MÅ få mer farge og liv i sentrum av Ås og på Vinterbro. La oss bli tydelige på hvem Ås kommune sin befolkning er, og synliggjøre dette det estetiske. Vi må gjøre det koselig, kreativt og levende rundt oss. Ta vekk store grå flater og heller få opp grafitti laget av befolkningen. Få opp fargerike søppelspann, vimpler og lysstolper. La rundkjøringene vise hvem vi er og få opp noe artig kunst. Det er mange som kjører gjennom Ås daglig. La oss gjøre oss til kjenne!

MED HJERTE FOR MENNESKER OG DYR

Dette er meg. Jeg er en godt over snittet energisk ung herremann på 22 år. For øyeblikket studerer jeg husdyrvitenskap på NMBU.

Mitt grønne engasjement startet for 12 år siden, da jeg som tiåring startet som frivillig på hjelpesenteret til Dyrebeskyttelsen i Bærum. Mine foreldre var noe bekymret over at min sosiale sfære fort ble 70 år gamle kattedamer, men jeg er glad for at jeg fortsatte på tross av bekymringene. For det var dette engasjementet som senere ledet meg inn i arbeidet også for andre dyrs rettigheter.

Jeg prioriterte lenge dyrevelferd som kampsak, men etter hvert slo det meg at kanskje mennesker og miljø også fortjente litt omtanke. Helt ærlig startet dette kanskje litt for å kunne fortelle alle som kritisk spurte «men hvorfor bryr du deg om dyr, når barn sulter i Afrika og polene smelter», at jeg faktisk gjorde noe for andre enn dyra. Men det brede engasjementet ble fort ekte. Dyrevelferd vil nok alltid være min hjertesak. Dyrene er så mange, og lidelsene mange av dem opplever er så stor. Enten det er hjemløse katter som fryser ihjel i den harde norske vinteren, kylling som vokser så fort at beina knekker under dem eller forsøksdyr som utsettes for smertefulle forsøk. Samtidig: Det er mange andre kamper vi også må kjempe.

Da jeg var 16 kom jeg ut som homofil. Det var vanskelig og vondt. Det er greit at vi er kommet langt i Norge. Homofile kan gifte seg og transpersoner kan skifte kjønn uten å måtte kastreres. Samtidig så er det noe galt når en ung gutt går med en hard klump av redsel i magen, livredd for å fortelle sine foreldre at han liker gutter og ikke jenter. Det er noe galt når «homo» er et av de vanligste skjeldsordene på skolen. Det er noe galt når transpersoner kastes ut av utesteder for å bruke det toalettet de føler seg trygge på. Og det er noe galt når hver femte norske mann grøsser når han tenker på homofile.

Heldigvis kan vi endre alt dette. Det er derfor det er så viktig å stemme med hjernen og stemme med hjertet.

FORKJEMPER FOR DYRS RETTIGHETER
4.-kandidat for De Grønne i Ås, Tor Malnes Grobstok (Foto Ørjan Furnes)

LETTERE HVERDAG MED GRØNN TRANSPORT

Miljøpartiet De Grønne går i bresjen for klima- og hverdagsvennlige transportløsninger.

Smart trafikkstyring og «hent-meg-buss»
- I dag er det så tungvint å komme seg rundt i regionen rundt hovedstaden at man tvinges til å ofre klima og miljø for å at hverdagen skal gå opp. Viken vil ta ledelsen i Norge og verden i å tenke langsiktig, nytt og bærekraftig om transport, sier Kristoffer Robin Haug, De Grønnes førstekandidat i Viken.

De Grønne går til valg på å gjøre det enklere for Vikens 1,2 millioner innbyggere å reise mest mulig utslippsfritt.

- Flere skal kunne reise mer klimavennlig om Miljøpartiet De Grønne får gjennomslag i valget til høsten. Vi vil jobbe for smartere løsninger og satse stort på tog og bedre kollektivtilbud i distriktene, sier Kristoffer Robin.

De Grønne vil utnytte veiene bedre og gi kollektivtransporten fortrinn og forkjørsrett. Vi vil utvide kollektivtilbudet med internettbaserte tilkallingsløsninger som «hent meg-buss» (Flex-busser) og bildeleordninger, og flere pendlerbusser til og fra lokalsamfunn som i dag mangler busstilbud.

- Flere steder i Viken er bilen fortsatt nødvendig for mange. Derfor vil vi gjøre bilparken i Viken utslippsfri så fort som mulig. Vi vil blant annet ha en storstilt utbygging av ladestasjoner langs fylkesveiene og tilrettelegge for smarte og sikre hjemmeladere for borettslag og boliger, sier Kristoffer Robin.

FOTO: MDG

KRISTOFFER ROBIN HAUG,
1. kandidat for De Grønne i Viken

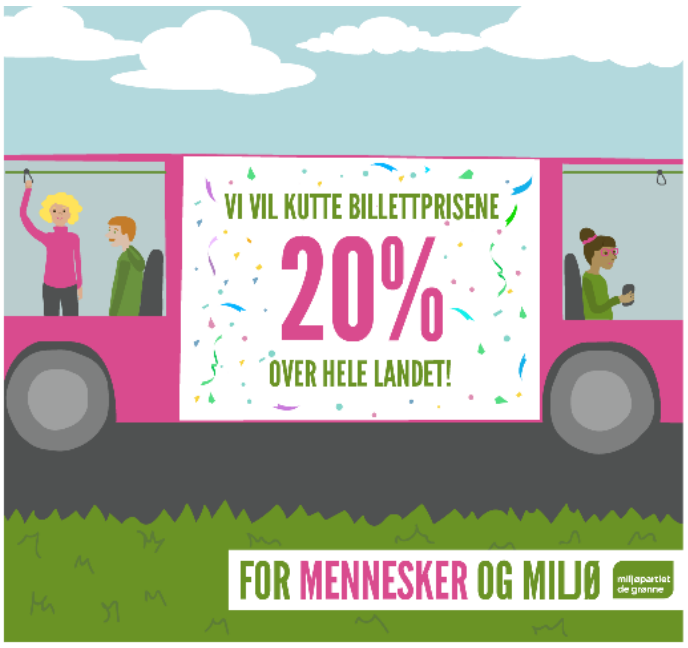

BLOMSTRENDE NÆRINGSLIV

Tap av biologisk mangfold og ikke fornybare ressurser er et like stort problem for menneskelig overlevelse som klimaendringer.

Miljøpartiet De Grønne vil ruste næringslivet i Viken til en fremtid uten olje. De mener Viken med sine viktige miljøer innen landbruk, industri, teknologi og reiseliv har en unik mulighet til å lede an og skape trygge arbeidsplasser uten å ødelegge klima og miljø.

Hanne Lisa Matt er andrekandidat for Viken MDG og snakker næring på innpust og miljø på utpust. -Næring og miljø er så tett koblet, men vi ser dessverre at beslutningstagere setter disse opp mot hverandre, sier Matt. Tap av natur er en like stor krise som global oppvarming. Næringslivet må tjene både mennesker og miljø. Win-win or no deal!

Matt vet at hun taler de fleste partiene midt imot og innrømmer at det er mange som frykter for industrien og jobbene når klima og miljøkrav blir for høye. Likevel er ikke hun bekymret for næringslivet når det stilles tøffe miljøkrav.

- Mennesker frykter endringer vi ikke helt kan forutse følgene av. Men vi er også meget oppfinnsomme og tilpasningsdyktige. Miljøødeleggelser vil ramme oss hardt, de koster oss enorme summer allerede i dag. Jeg tror det grønne skiftet kommer til Norge hvis det blir en konkurransefaktor. Næringslivet tilpasser seg hvis politikere tør å lede an, sier hun bestemt.

MDG mangler ikke planer for fremtidens næringsliv. Grønn politikk er i kjernen i vår tids fellesprosjekt – samfunnsutvikling med naturens tålegrense som absolutt ramme, sier hun. Det er det eneste lønnsomme, og vi må sette en prislapp på intakt natur.

Hun forklarer at dette må skje ved å satse på fornybare råvarer og ressurser, og kontinuerlig redusere alle utslipp til luft, vann og jord fra produksjon og distribusjon. MDG vil at det skal lønne seg å verne biologisk mangfold, være innovative og delta i et ekte grønt skifte.

- Og vi må tenke nytt i arbeidslivet; vi må dele på jobbene og redusere forbruket, sier hun. MDG vil avskaffe både ufrivillig deltid og ufrivillig heltid, og gjennomføre forsøk der lønnsøkning kan tas ut som fritid framfor penger.

Skal vi lykkes med omstillingen fra fossilt til fornybart kan vi ikke godta at gode hensyn her slår i hjel livsviktige hensyn et annet sted. Vi politikere kan ikke bare hoppe på grønne trender. Vi må se sammenhenger og stille tøffe krav. Summen av grønne og sosiale tiltak skal ikke bli en fallgruve.

FOTO: B. STERUD

HANNE LISA MATT,
2. kandidat for De Grønne i Viken

BEDRE LIVSKVALITET TIL FOLKET

Hvordan har folk det her? Egentlig? Hvordan rangeres kommunenes «vellykkethet»?

«Levekår» og «kommunale velferdstjenester» er de vanlige ordene som beskriver hvor vellykket samfunnet er og hvor bra folk har det.

Dette sier likevel alt for lite om hvordan det faktisk er å være menneske i kommunen. «Livskvalitet» sier mye om hvordan folk selv føler at de har det. I tillegg til statistikken i levekårsmålingene.

«Livskvalitet» beskriver i hvilken grad folk deltar i hyggelige treff med andre. Har de gode muligheter for opplevelser i naturen? Har barna deres det bra med venner og på skolen? Har de kontakt med folk i andre aldre enn sin egen? Kan de få klappet en katt? Eller en hund? Er deres innsats viktig for andre, kanskje gjennom frivillig arbeid, eller omsorg for noen de er glade i? Er det noen som bryr seg om om de har det bra? Har de vært på en flott konsert nylig? Er busstilbudet så godt at de kan dra på kino? Finnes tilgang til trening i varmtvannsbasseng så reumatismen kan holdes i sjakk?

BENEDICTE LUND,
Varaordfører i moss og 3. kandidat for De Grønne i Viken

Levekårsstatistikk beskriver inntekt, arbeidsledighet, og andel unge som dropper ut av skolen. Dette gir klare tall på utfordringer i kommunen, men gir lite fokus på forebygging og tiltak for å bidra til folks mulighet for gode liv.

MDG er det eneste partiet vil legge til rette for at «livskvalitet» skal inn i all kommunal planlegging!

Vi ønsker oss kommuner som legger til rette for at vi kan fylle livene våre med innhold som gjør livet verd å leve. Da blir helsa og humøret bedre. Vi tar bedre vare på hverandre. Vi nyter naturen mer og vil dermed ta vare på den også. Kort sagt vi får bedre livskvalitet.

ELEVENE ER FRAMTIDA

Som landets største skoleeier får Viken et enormt ansvar. Skolene skal fremme kunnskap, læringslyst og livsglede slik at alle Vikens unge får mulighet til å utvikle sine evner. Vi må legge til rette for at unge får utvikle seg til nysgjerrige, kritisk tenkende og gode mennesker, som er så glade i kloden at de ønsker å ta vare på den – og som er kreative og trygge nok til å klare det.

God utdanning forutsetter at vi har tillit til fagfolkene, og gir lærerne nok tid til å undervise. Alle elever i Viken skal ha et godt og bredt fagtilbud som sikrer valgfrihet for alle. I tillegg må skolene være gode steder å tilbringe ungdomstida. I en tid med stadig større press på å være vellykket på alle fronter, opplever mange elever stress og psykiske utfordringer. Det må Vikenskolene være med og motvirke. En god skole er en skole som gir elevene trygghet til å være seg selv, slik at de kan finne ut hva deres beste bidrag til samfunnet kan være.

I vinter har vi sett et enormt engasjement fra elevene i forbindelse med skolestreik for klimaet. Det er ungdommene som skal leve med den framtida vi skaper. Det skal vi ta med oss i skolepolitikken, og i all annen politikk. *Stem grønt!*

FOTO: PRIVAT

KRISTIN ANTUN,
4. kandidat for De Grønne i Viken

VI HAR ÈN KLODE PÅ DELING

FOTO: B. STERUD

ØYVIND SOLUM,
5. kandidat for De Grønne i Viken

Om verden hadde samme forbruk som oss hadde vi trengt tre jordkloder.

Likevel har stortingsflertallet økt forbruk som mål. Resultatet av verdens overforbruk er godt kjent: klimaendringer, forsøpling av havene, arealødeleggelser, og plante- og dyrearter som dør ut. Vi henter ut økonomisk vekst, men på bekostning av neste generasjon som må rydde opp og får en mer ustabil verden.

For å sikre rimelig grad av velferd og trygghet må vi skape et samfunn som tar utgangspunkt i at vi har én jord på deling. Likevel var det bare MDG som leverte et forslag til statsbudsjett som sørget for klimagassutslipp på nivå med det FN anbefaler. De to neste partiene lå på rundt halvparten.

Dette tilsynelatende selvsagte, at jorden vi lever på, og dens ressurser, må være rammen for samfunnet, er det bare MDG som har som utgangspunkt. De røde og blå er enige om en utvikling med økende forbruk, selv om de krangler om fordelingen av det de vil tappe jorden for. Bærekraftige lokalsamfunn handler ikke bare om å sørge for klimakutt, men også om å skape et samfunn som er mer robust overfor de endringene som uansett kommer.

LESERBREV FRA CAMILLA BJØRNBAKKEN LANGEN

HVILKEN SIDE AV HISTORIEN VIL DU VÆRE PÅ?

FOTO: VIKEN MDG

CAMILLA BJØRNBAKKEN LANGEN
Nestleder Grønn Ungdom Buskerud

Skolestreikene for klima som nå foregår over hele verden kommer til å skrives inn i lærebøkene, som det 21. århundrets generasjonsopprør.

Kanskje gjør disse demonstrasjonene at politikerne tar ansvar og sørger for at kloden ikke varmes opp mer enn to grader, eller kanskje gjør de ikke det. Det vil uansett bli husket.

Hvis vi ikke lykkes med å begrense oppvarmingen vil verdens økosystemer endres dramatisk. Hvis vi for eksempel passerer det punktet der alle jordens korallrev dør, har vi tapt de økosystemene for alltid.

Vi har allerede varmet opp klimaet vårt med omtrent én grad. Det har ført til flere naturkatastrofer og hetebølger som tar liv. Hvis vi ikke stanser oppvarmingen av klimaet vil flere mennesker dø av sult fordi klimaendringen vil gjøre det vanskeligere å dyrke mat. Flere mennesker vil tørste i hjel på grunn av tørke, og vi får mange flere flyktninger i verden.
I en reportasje på NRK kan vi lese om at livet på jorden vil være helt annerledes om 30 år, hvis vi ikke begrenser oppvarmingen til 1,5 grader. Et mulig fremtidsscenario er at vi i 2050 har varmet opp jorden 2,5 grader. Da er Norge et av få land i verden som fortsatt har rent drikkevann.

I Afrika er store områder blitt ubeboelige på grunn av tørke.
140 millioner mennesker kan være på flukt, dobbelt så mange som i dag. Hvor skal vi gjøre av alle disse menneskene som ikke lenger kan bo der de bor på grunn av tørke og havstigning? Er det riktig at de, som ofte kommer fra land som har sluppet ut lite klimagasser, skal dø fordi vi i den rike verden ikke gjorde nok for å begrense våre klimautslipp?

Jeg vil være blant de som sa ifra at dette ikke er greit. Vil du også det? I så fall: Bli med Grønn Ungdom og Miljøpartiet og kjemp for at vi må stoppe dette. Forandring kommer ikke av seg selv.

LESERBREV FRA SIGNE BAKKE JOHANNESEN

BORGERLØNN, IKKE STUDENTGJELD

Du må ha bodd på Pærra for ikke å ha fått med deg at AI og automatisering vil overta flere av dagens jobber.

SIGNE BAKKE JOHANNESEN,
Grønn Ungdom Akershus

Så lenge arbeidplasser ikke er målet i seg selv, er det greit. Men behovet for borgerlønn melder seg fort. Vi investerer i utdannelse i håp om at den vil tilbakebetales av en høytlønnet, kunnskapsintensiv jobb. Det forutsetter at utdannelsen forblir nyttig. Drømmen om det etablerte liv med gjeldsnedbetaling kan bli knust av en giga-trend eller maskin som gjør deg irrelevant.

Uutdannede må på sin side løpe fortere til den samme, lave lønna fordi vi prøver å konkurrere i et maskinelt tempo. De tar den kroppslige støyten av stadig effektivisering. I tillegg utsetter vi økosystemene våre for store skader for å skape vekst og jobber. Dette kappløpet med vår egen utvikling er verken bærekraftig for mennesker eller miljø. Borgerlønn kan gi samfunnet hvilepulsen tilbake.

Borgerlønn kan bety særlig mye for studenter. Dagens stipendordning har hatt enormt mye å si for landet fordi den stimulerte til masseutdannelsen da den ble innført. Men uten å ha blitt festet til grunnbeløpet (G) i folketrygden (slik pensjon er, for å ta høyde for inflasjon), kan støtteordningen bare skape arbeidende fattige eller deltidsstudenter.

Den tradisjonelle kampsaker i studentpolitikken er å heve beløpet på stipendet og tilpasse det til framgangen i økonomien, så det går an å leve godt som heltidsstudent. Det er ok, men en universal, avkortet borgerlønn er bedre.

At den er avkortet vil si at den dekker nesten alle behov, men indirekte aktiverer til arbeid fordi beløpet bare imiterer et levebrød. Du vil jo ha råd til mer enn to Seidel i uka. Derfor vil mange ønske å jobbe uansett. Det er omtrent slik stipendet fungerer i dag. Borgerlønnen ville til forskjell bli utbetalt uavhengig av studieprestasjoner og ikke bli til gjeld i etterkant.

En effekt kunne vært at ingen tok opp studieplasser de ikke utnytter fullt ut bare for å få stipend. Den ville også gjort oss mindre avhengig av upresise, kvalifiserte gjetninger om fremtidens arbeidsmarked. For når verden utvikler seg i rekordfart og gradene våre blir utdaterte, må vi ha økonomisk trygghet til å starte en ny.

I tillegg til studenter, vil den hjelpe frilansjournalister, gründere, kunstnere, bønder og syke folk uten klare diagnoser. Det vil bli normalt, ikke et problem, å ha lønnet arbeid på deltid. Det er et vinnerprosjekt vi ikke må avskrive som utopi, men grundig analysere de samfunnsøkonomiske konsekvensene av. Maskinen kan bli vår beste venn.

LESERBREV FRA MAGNUS THUN

50 ÅR MED PRIDE

I år markerer vi 50-årsdagen til pride-bevegelsen.

FOTO: AMI BERNÉRUS

MAGNUS THUN
Grønn Ungdom Buskerud

Siden 1969 har lhbtiq-bevegelsen opplevd flere gjennombrudd i kampen for et mer inkluderende og mangfoldig samfunn. Lhbtiq er en forkortelse og internasjonal fellesbetegnelse for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, intersexpersoner og queerpersoner. Her hjemme også kalt «skeive». Skeive seire møter likevel kraftige motreaksjoner mange steder i verden, også her hjemme.

Mot slutten av 1960-tallet inntraff et vendepunkt i kampen for skeive rettigheter, ved opprøret mot politiets razzia på Stonewall Inn i New York i 1969, en bar mye besøkt av homofile og transpersoner. Dette førte til flere pride-parader i San Fransisco og Los Angeles, og nå arrangeres slike over hele verden. I Norge erklærte Kim Friele krig mot § 213 i straffeloven som kriminaliserte sex mellom menn. Dette var en del av utviklingen til en sterkere skeiv bevegelse som aktivt kjempet for endring.

Siden har seirene vært flere. § 213 ble fjernet og i 1977 ble homofili også fjernet som en medisinsk diagnose. I senere tid har vi fått en kjønnsnøytral ekteskapslov, og vårt største kirkesamfunn har begynt å vie likekjønnede par. Den nye diskrimineringsloven som trådte i kraft 2014 ga et utvidet vern til både lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.

Samtidig som aksepten ovenfor skeive gledelig har økt i befolkningen generelt, har motstanden blitt mer høylytt. Over flere år har politiet opplevd en økning i hatkriminalitet mot lhbtiq-personer. Levekårsundersøkelsen fra 2013 samsvarer med dette. 42% av homofile menn oppgir å ha opplevd vold det siste året grunnet sin seksualitet.

Bildene av den Nordiske Motstandsbevegelsen marsjerende med paroler med teksten «knus homolobbyen» gjorde det tydelig for mange at vi fortsatt må stå på for et trygt samfunn for dem som bryter de gamle normene om kjønn og seksualitet. I flere land har den positive utviklingen snudd når antallet høyrepopulister og politikere med tette bånd til religiøse grupper har økt. I blant annet Polen, Russland og USA har det blitt gjennomført politikk som målrettet angriper rettighetene til lhbtiq-befolkningen.

I Norge er slike krefter heldigvis svake blant stortingspartiene, men flere tegn gir grunn til bekymring. Ett er at stadig flere skeive holder sin identitet skjult blant kollegaer, klassekamerater og fjern familie, selv om mange heldigvis er åpne om sin seksualitet overfor sine nærmeste. Når noen mennesker ikke aksepterer skeive, er det viktig med åpenhet. På hver skole og i hver lille bygd finnes skeive mennesker, og de bør trygt kunne være åpne om det. Bare slik kan vi bygge ned vrangforestillinger og fordommer. Gjennom dialog og åpenhet kan folk med veldig ulike utgangspunkt forstå at det å være skeiv ikke er rart eller skummelt, men naturlig.

FOTO: MARYAN SVERDEN

FRA PRIDE-PARADEN

For unge som føler seg annerledes og alene kan det være livreddende og vite at flere er som dem. Psykiske plager og psykisk lidelse er dessverre mer utbredt blant skeive enn andre. Angst, depresjon og selvmordstanker er vanligere. Den psykiske helsen forbedrer seg drastisk om man velger å være åpen.

Ansvaret for åpent samfunn er ikke den enkeltes, men de manges, også politikernes. Utfordringene krever ny regnbuepolitikk lokalt og nasjonalt. Først og fremst økt kompetanse i skolen, helsevesenet, politiet og barnevernet. Skeiv seksualitet er i dag ikke inkludert i noen av lærebøkene som er godkjent for bruk i grunnskolen. Skolens seksualundervisning må bli mer relevant for dagens unge, normkritisk og med relevant informasjon til mangfoldet av elever i landets klasserom.

Et av de enkleste tiltakene som kan gjennomføres lokalt er å flagge med regnbueflagg ved relevante anledninger som f.eks. pride-parader og lignende, som de to siste årene har hatt en enorm vekst i Norge. Pride er ikke lenger et fenomen forbeholdt de største byene. Også tettsteder og mindre byer som Jessheim, Drammen, Darbu, Nesodden, Fredrikstad og Nord Odal er noen av de nye stedene som har fått sin egen pride-parade. Utviklingen ser ut til å fortsette.

Kampen for et mer mangfoldig samfunn fortsetter, og pride er utvilsomt en viktig katalysator for videre fremgang. Prideparadene rundt om i landet er ikke bare viktige arenaer for regnbuepolitikk, men også sentrale for det skeive miljøet. Viktigst av alt: De bidrar til synlighet. Den er viktig også av resten av året.

TIDEN ER UTE!

Earth over-shoot day for 2118 kom jammen tidlig i år!

SKOLEKULTUR

14. AUGUST 2117 STORTINGSVALGET 2117

GRÅERE TIDER

EN VALGKAMPAVIS AV OLJEPARTIENE DE GRÅDIGE. DRIT I FREMTIDEN.

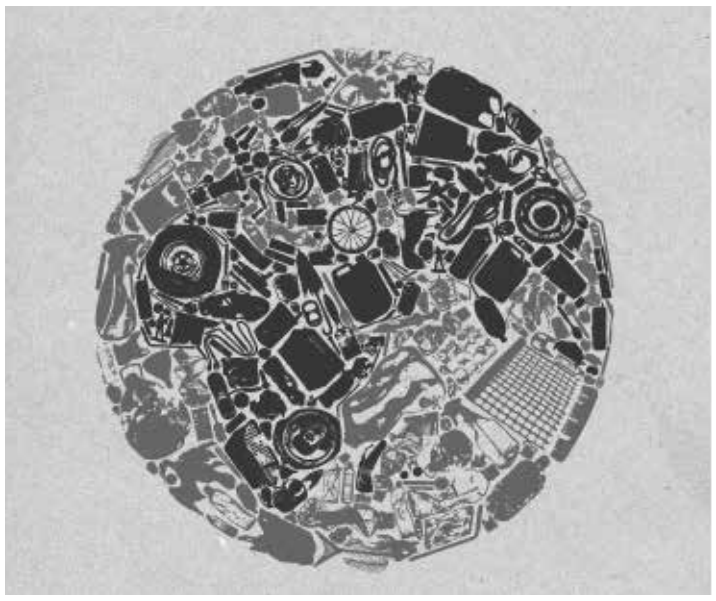

DETTE ER NÅTIDEN

Restaurant-guiden

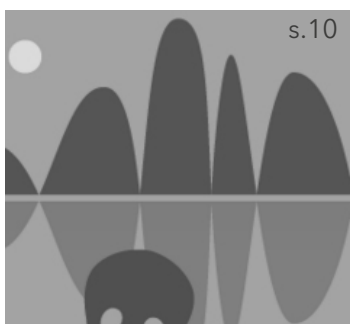

Fjorder er utmerkede for å lagre avfall

Gassmasker til de minste

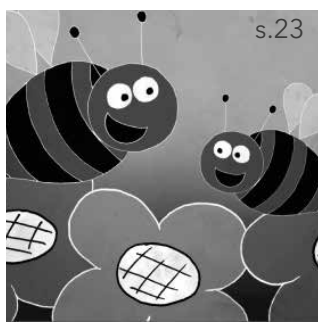

Hvor ble det av biene?

Gråere tider er sponset av: Trist torsk – plasthval – ulykkelige fremtidige generasjoner – sultne barn – mikroplastmat – kokte korallrev – utrydda dyr – død skog – asfalt, asfalt og atter asfalt – co_2 – høy vannstand – snøen som falt for 20 år siden – stengte grenser (nei, du slipper ikke ut heller).

DU LIKTE IKKE DETTE NEI? SNU AVISA RIKTIG VEI!